

2. Szorgalmi feladat

Klímabarát utazási / közlekedési terv

Családunknak nincs autója. Ugyanakkor mégsem vagyunk autómentesek, ahogy azt a 2. pontban látjuk majd – sokan viszik-hozzák a családtagjainkat autóval, ill. időnként kölcsönkapunk autót. Egészen autómentesen talán nem is tudnánk megoldani jelenleg az életünket.

1. Karbonlábnyomunk mekkora részét teszi ki a közlekedéshez kapcsolódó kibocsátásunk?

A 6 tagú családunknak havonta 1000-1200 kg a kibocsátása (téli hónapokban, intenzív fűtéssel, sok világítással), ebből a karbonkalkulátor számításai szerint kb. 5 kg köthető a közlekedéshez, hosszabb iskolai szünet vagy szabadság idején ez persze kevesebb. Ez 0,5% alatti érték, tehát elenyésző. Ebbe azonban nincs beleszámolva a mások autójában utasként megtett utak kibocsátása. A carbonarium.com honlap segítségével megpróbáltunk az autótípusoknak megfelelő adatokból egy közelítő lábnyom-értéket számítani ezekre az utaskilométerekre is. Számításaink szerint a mi 2 gyerekünkre eső rész havi 15 kg szén-dioxid, a havi egyszeri bevásárlásé közel 3 kg.

Ez összesen 23 kg kibocsátás, ami már 2% körüli arányt jelent. Ez még mindig elmarad a valóban autós családok közlekedési kibocsátásától. Látható azonban számunkra az adatokból, hogy a havi egyszeri vásárlás a hipermarketben aránytalanul sokkal növeli a kibocsátást. A nyaralásunk lábnyomára közelítőleg 80 kg-ot számoltunk, amely pedig 3,5-szerese a havi teljes (közlekedéshez köthető) kibocsátásunknak.

Veronika (5)
lábnyoma

2. a., Szokásos útjaink autó nélkül és autóval

Nekünk 4 gyerekünk van, Boglárka és Domonkos iskolások, Veronika óvodás, a legkisebb Vilmos pedig itthon van Anyával.

- Apa a munkahelyére (irányonként 7,5 km) biciklivel jár, bármilyen időjárási viszonyok közepette is. Ez nem csak környezetbarát, de gyors is, és egyben megvan a napi mozgása. A nagy hóban, és még inkább jeges úton azonban nem volt túl jó ez a közlekedés, így idén beszereztünk egy háromkerekűt is a fagyos napokra, a borulásveszély elkerülésére.
- Reggel általában Apa viszi oviba Veronikát. Jó idő esetén Veronika futóbiciklivel megy. Hazafelé Anya és Vilmos megy érte, ami egy 1,5km-es kellemes sétát jelent. Ezt az utat a 2 éves kisfiunk már jó ideje gyalog teszi meg, így szokik hozzá a gyalogláshoz, és mindeközben alkalma van felfedezni a környező világot.
- Az iskolások reggelente az egyik osztálytársuk apukájának autójába ülnek be. Ez egy telekocsis rendszer: az apuka elindul otthonról a lányával, útközben felveszi az iskolásainkat, tovább menet felvesz még egy osztálytársat, majd kirakja mind a 4 gyermeket az iskolánál, és tovább autózik az onnan már nagyon közeli munkahelyéig. Ezt – autós viszonylatban – aránylag környezetbarátnak tartjuk.
- A nagyok hazajutása már bonyolultabb: Heti 2 nap tömegközlekedéssel jönnek haza, Anya megy értük. Egy nap az egyik Nagymama megy értük autóval, ilyenkor „összeszed” az iskolából összesen 4 gyermeket, egy másik iskolából pedig egy másik unokát, így visz mindenkét egy közös különóra (a Nagymamának a sok unokára való tekintettel nagycsaládos autója van). Egy nap osztálytársakkal jönnek haza szintén telekocsival, utolsó

nap pedig a másik Nagymama és Nagypapa megy értük autóval. Ilyenkor ők egyben elintézik a heti bevásárlásukat is az iskola közelében lévő piacon. Összességében, bár sokat autóznak az iskolások, mindig telekocsival járnak, ill. útközben a sofőrök elintézik egyéb tennivalójukat is.

- A kisebb beszerzéseket és a piacot Apa intézi kerékpárral vagy Anya gyalog. Havonta egyszer megy Apa nagybevásárlásra kölcsönautóval, a 7 km-re lévő hipermarketbe. Ez sok éves gyakorlat az életünkben – konkrét listával indul, nem vesz meg egyebet, és aztán itthon beosztjuk egy hónapra az ekkor megvett ennivalót. Így biztos nem veszünk fölösleget.
- Nyaralni is kölcsönautóval járunk, évente egyszer, hazai tájakra.
- Egyéb utazásainkkor szívesen használunk tömegközlekedést vagy vonatot. Ez a nagycsaládos létünk miatt anyagilag is kedvező. Így járunk a gyerekekkel Állatkertbe, múzeumokba, színházba, általában kirándulni a hegyekbe, vagy megnézni egy-egy szép várost az országban. A gyerekeink rajonganak a közlekedési eszközökért, kicsi koruktól meg is szokták. Persze időnként vannak nem ideális helyzetek a tömegközlekedési eszközökön (tömeg, nagy meleg, kellemetlen szag, kosz, stb.), amelyektől inkább megóvnánk őket, így azonban nem burában nőnek fel, tanulnak alkalmazkodni, és egy-egy ilyen helyzet alkalmat is teremt arra, hogy elbeszélgessünk velük az élet valóságairól, problémáiról, formálva ezzel szemléletmódjukat (pl. a szegénységről, a túlfogyasztásról).

Domonkos (7): vonatozik a családkunk

- Szabadidőnkben, ha alkalmunk adódik, biciklire pattanunk, a 2 kicsit kerékpár-utánfutóban húzza Apa, és kerekezünk egy kicsit a környék kerékpárútjain. Ezt nagyon élvezzi az egész család.

2.b., Hol problémás az autómentesség?

Azokon a napokon, amelyeken Anya hozza haza a gyerekeket iskolából-óvodából tömegközlekedéssel, olyankor ez az út kb. 2 és negyed órába telik, bár az iskola csak 5 km-re van (ebben benne van az is, hogy itt is, ott is várni kell a gyerekekre). Ez az út autóval kb. 1 órával lenne rövidebb.

Amikor valamilyen okból a „fuvarozós” osztálytársak nem mennek iskolába, újabb bonyodalmat jelent megszervezni, ki, mikor, hogyan hozza haza a gyerekeinket. Ugyanilyen problémás eset a nagyszülők kiesése betegség vagy nyaralás miatt.

Akkor is nehézségbe ütközünk, amikor lázas, beteg gyereket kell orvoshoz vinnünk. Ilyenkor is a nagyszülők fuvaroznak minket.

Amikor pedig – ritkán ugyan, de – olyan helyre/időben megyünk, ahol/amikor a

tömegközlekedés akadályoztatott, kerékpárral pedig messze lenne, a Nagymama nagy autóját kapjuk kölcsön, de ezt nem mindig egyszerű egyeztetni.

Mindezekért újra és újra felmerül bennünk az autvásárlás kérdése, de sosem jutunk magunkban dűlőre e téren. Annyi minden szól mellette és ellene...

2. c., Miért nem tudjuk az autós utakat autó nélkül megtenni? Vagy mégis?

Láttuk, hogy a havi egy bevásárláson és az évi egy nyaraláson kívül érdemben csak a gyerekek iskolai útjainál használunk autót.

A gyerekeink útja iskolába és haza:

Mivel Anya otthon van a kicsivel, Apa biciklivel jár, a telekocsis fuvar a lehető legegyszerűbb megoldás az iskolába járásra. Kezdetben próbálkoztunk azzal, hogy Apa és Boglárka reggel kerékpárral menjenek, de ez sok nehézségbe ütközött. Legelsősorban abba, hogy se kerékpárút nincs az iskoláig, se olyan út, amelyen kisgyerekek biztonságosan közlekedhetnének. Ha Anya vinné őket tömegközlekedéssel, az a helyi tömegközlekedési viszonyok között oda-vissza összesen 1,5 óra lenne (autóval ez kb. 40 perc). Beleszámolva a 2,5 órás hazahozatalt is, ez azt jelentené, hogy Anya és Vilmos a napjuk nagy részét utazgatással töltenék. Így ezen egyelőre nem tudunk/nem akarunk változtatni. Jelenleg tanítjuk a gyerekeket az egyedüli közlekedésre, így hazafelé egyre többször jöhetnek majd tömegközlekedéssel, egyre kevésbé lesznek rászorulva mások fuvarozására. Nagyobb gyerekeként pedig valóban járhatnak majd kerékpárral, amikor már megtanulnak biztonságosan közlekedni az utakon.

Domonkos: Bringázz! (A „Bringázz a munkába” kampány logója nyomán)

A nagybevásárlás:

Ez szintén összetett kérdés. Mint említettük, ez így sok szempontból takarékos és környezetbarát, mert így nem vásárolunk felesleges dolgokat. Ugyanakkor változik a vásárlási szokásunk, egyre kevesebb dolgot vásárolunk a hipermarketben, egyre több élelmiszert igyekszünk beszerezni piacon, ill. őstermelőtől, a tisztító- és mosószereinket lecseréltük környezetbarátra, amelyeket nem ott szerzünk be, leszoktunk a papírzsebkendőről és a papírszalvétáról stb. Ezért elgondolkodtunk azon, hogy elhagyjuk ezt a havi bevásárlást, végignézzük a bevásárlólistánkat, és megkeresünk minden élelmiszert és egyéb terméket a közelünkben, gyalog vagy kerékpárral elérhető boltban és piacon. Ez jelenleg folyamatban van, mit, hol tudnánk beszerezni, így várható, hogy a közeljövőben leszokunk erről a vásárlási formáról, és ezzel együtt egy aránylag nagy kibocsájtással járó autóhasználatról is.

Anya: hazafelé jövet a piacról (Anya sem műszaki ember :-)

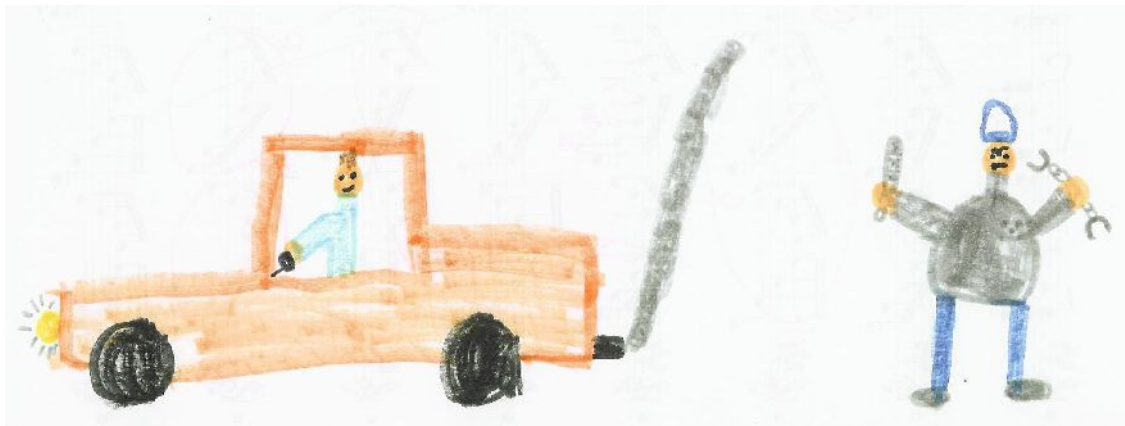
A nyaralásunk:

Jelenleg nem tudjuk elképzelni, hogy nyakunkba vesszük a fél házat, és vonatra szállva nyaralni indulunk. Az eddigi években ugyanis mindig volt egy kicsi gyerekünk, akinek a babakocsitól kezdve esetleg a kiságyig és kiskádig, pelenkákig és cumisüvegekig minden cuccát vinnünk kellett. A jövőben azonban szeretnénk, hogy amikor a legkisebb gyerekünk is kicsit nagyobbacska lesz már, és sokkal kevesebb holmira lesz szükségünk, esetleg a gyerekek már maguk is elbírák a hátukon a személyes dolgaikat, akkor nomádabb utakra indulunk majd: vonatozunk, esetleg sátrazunk is.

3. Ötleteink az autóhasználat elkerülésére

Ahogy azt a 2. pontban láttuk, a gyerekek iskolai fuvarján kívül a mindennapokban autómentes életet élünk. Azt is indokoltuk már, miért nem látjuk megoldhatónak ezen fuvarok elhagyását, autómentesítését. Így nem tartottunk külön autómentes napokat.

Hogy mit tanácsolunk másoknak?

Domonkos: Ne autózz...

...inkább tekerj!

A KERÉKPÁRT! Apa nagyon sok mindent ezzel old meg. Munkába jár télen-nyáron, hivatali ügyeket intéz, vásárol mindenféle boltokban. Mi kellett neki ehhez? Összegyűjtöttünk néhány ötletet, amelyek segítségével ez megvalósítható lett számára, és minden bizonnyal mások számára is!

- Először is egy jó erős lakat. Ezzel tudja biztonságosan otthagyni a biciklijét, amíg bemegy a hivatalba, boltba, piacra. Azt is meg kellett tanulnia, mihez érdemes és mihez nem kötni a biciklit, hogy ne tudják könnyen „meglovasítani”. Amióta Anyának is van biciklijé, természetesen neki is van jó lakatja.
- Másodszer beszerzett 2 nagy méretű biciklis táskát a csomagtartó két oldalára. Ebbe pakolja a személyes dolgait, a váltóruháját a munkahelyére, és a vásárolt dolgokat. Ezek a táskák úgy vannak kialakítva, hogy egy mozdulattal le- és felrakhatóak legyenek, kis füffel, így amikor bemegy valahová és a kerékpárját leköti, könnyen magával tudja vinni a táskáit. Anya biciklijén egy szép szalmakosár van, persze szintén könnyen levehető formában.

- Azokon a napokon, amelyeken vásárol is, visz magával megfelelő védő-tároló dobozt is. Pl. ha paradicsomot, tojást vagy szőlőt vesz, megfelelő méretű ételtartó dobozt visz magával reggel, hogy a biciklis táskában ne lapuljanak, törjenek össze az ételek.
- Apa általában biciklisruhát hord és a munkahelyén átöltözik (szükség esetén zuhanyozik is), de ha a hely, ahová megy, megköveteli, hétköznapi ruhában megy és kicsit lassabban teker.
- Sokan kérdezik tőle, hogyhogy nem fagy rá a biciklijére télen. Apa mindig azt válaszolja, hogy nincs hidegebb a biciklin tekerve mint a buszmegállóban várva. Nem kell agyonöltözni, mert csak leizzadna tekerés közben, de a biciklis (szélálló, lélegző) aláöltözés azért jól jön, nagy fagyban a vastag sapka, esetleg fejpánttal kombinálva, és persze biciklis kesztyű. Erős szélben kerékpáros maszkot hord, hogy az orrát is védje. Esőben esőkabátot és esőnadrágot húz a ruhájára.
- Fagyos-hideg időben tehát nem a hideggel van a baj, hanem az esetleges borulással a jégen, ez ellen van Apának a háromkerekűje, amellyel ugyan valamivel lassabban lehet haladni, de elkerüli a baleseteket.
- Ahol kisgyerekek még nem tudnak kellő mértékben kerékpározni, ott ajánljuk a gyerekülést vagy a kerékpár-utánfutót. Ezzel az utánfutóval óvodába is lehet gyermeket szállítani, utána pedig munkába menni. Nekünk nagyon jól bevált. Egyrészt alkalmas 1-2 kicsi gyerek szállítására, de a burkolatot levéve sima utánfutóként is szolgál, ha Apa valami nagyobb méretű holmit szeretne szállítani, pl. amikor megvesszük a termelőtől a láda almát vagy a zsák krumplit.

Domonkos: Vilmos az utánfutóban

Városon belül egyébként a kerékpár a leggyorsabb közlekedési eszköz. Apa munkahelyére pl. kerékpárral 20-25 perc az út. Ugyanez autóval hasonló lenne, de a reggeli dugók miatt ez sokkal több is lehet (a kerékpár nem kerül dugóba). Tömegközlekedéssel legalább 1 óra 10 perc (nagyot kell kerülni), ráadásul ez is kiszámíthatatlan, akár 1,5 óra is lehet néha.

Kerékpárral parkolóhelyet keresni is kevesebb probléma, mint autóval.

A GYALOGLÁST! Napi 2-4 km gyors gyaloglás nagyon egészséges is! Így, ha nincs túl messze a bolt, a posta, az iskola vagy az óvoda, mehettek gyalog is!

A VONATOZÁST! Nagy élmény vonatra szállni, nézni az ablakon át az elszárguló fákat, hegyeket, vidékeket. Ha legalább 3 gyerekkel megyünk, akkor mindannyian 90%-os kedvezményel utazhatunk.

Összességében azt gondoljuk, sok-sok élménnyel gazdagodunk és gazdagítjuk a gyerekeinket, ha sokat kerekezünk, vonatozunk, gyalogolunk!

*Boglárka (9): együtt biciklizik a családnak
Anya-Boglárka-Domonkos-Apa-Veronika-Vilmos*

Mindenkinek kellemes kerekezést kívánunk!